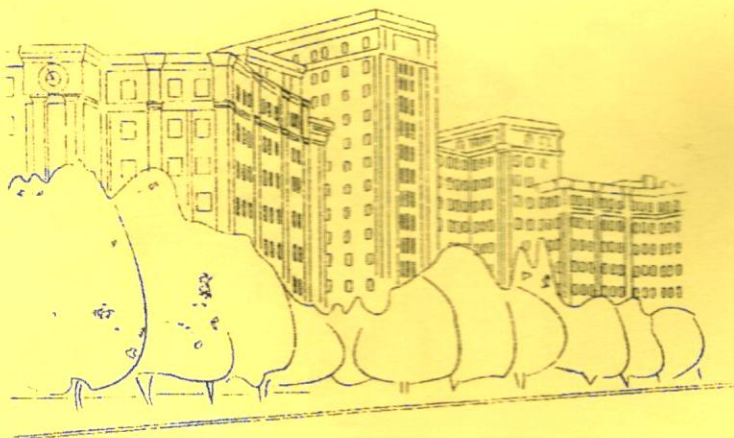

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна

Історичний факультет
Студентське наукове товариство

КАРАЗІНСЬКІ ЧИТАННЯ (історичні науки)

*Тези доповідей
69-ої міжнародної наукової конференції
29 квітня 2016 року*

Харків – 2016

УДК 9(063)
ББК 63я431

*Затверджено до друку рішенням Вченої Ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 4 від 28 березня 2016 року)*

Редакційна колегія:

канд. іст. наук, доцент (головний редактор)	П. В. Сремєєв
доктор іст. наук, професор	Ю. П. Волосник
канд. іст. наук, доцент	А. М. Домановський
канд. іст. наук, доцент	Д. В. Журавльов
канд. іст. наук, доцент	В. Ю. Іващенко
канд. іст. наук, доцент	Ю. А. Кісельова
канд. іст. наук, ст. викладач	С. С. Кушнар'юв
канд. іст. наук, доцент	Р. Г. Любавський
канд. іст. наук, доцент	О. Г. Павлова
докт. іст. наук, професор	Л. Ю. Посохова
канд. іст. наук, доцент	О. А. Ручинська
канд. іст. наук, доцент	В. В. Скирда
канд. іст. наук, доцент	С. Ю. Страшнийюк
канд. іст. наук, доцент	О. І. Тумаков
канд. іст. наук, доцент	Д. В. Ченчик

Адреса редакційної колегії:

Україна, 61022, м. Харків, майдан Свободи, 4, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, історичний факультет
Тел.: (057) 707-52-42; факс (057) 702-03-79
E-mail: sntistfak@gmail.com; web: <http://www-history.univer.kharkov.ua/>

Каразінські читання (історичні науки): Тези доповідей 69-ї міжнародної наукової конференції (м. Харків, 29 квітня 2016 р.). – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 200 с.

ISBN 978-966-285-309-4

Тематика тез репрезентує широкий тематичний спектр проблем, які набули актуальності в сучасній історичній науці.

ISBN 978-966-285-309-4

Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна, 2016

АРХЕОЛОГІЯ

- Гогунская Виктория.** К вопросу о безинвентарных погребениях с жертвенной пищей на могильниках черняховской культуры 4
- Иськов Игорь.** Погребения салтово-маяцкой культуры с так называемым «оболом мертвых» 5
- Киркач Віталій.** Житлові споруди скіфського часу Дніпро-Донецького лісостепу 7
- Крютченко Алексей.** Тарановское городище скифского времени 9
- Немцев Сергей, Самойленко Илона.** Распаханный культурный слой на античном памятнике: выделение и анализ информативных признаков для восстановления плана застройки (на примере Белозерского поселения IV – начала III вв. до н. э.) 10
- Нестеренко Роман.** Зруйновані поховання черняхівської культури (за матеріалами досліджень у регіоні Дніпро-Донецького лісостепу) 11
- Олійник Ганна.** Гносеологічний потенціал кольору (на прикладі намистин з жіночих пізньосарматських поховань) 12
- Chuiikov Vladislav.** Drawing up a typology of iron knives of Chernyakhiv Culture based on the materials from archaeological complex of the Late Roman Period – beginning Great Migration Period of Viytenki I 12

ІСТОРІОГРАФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- Болденков Павло.** Режим «санації» Ю. Пілсудського в радянській історіографії 50-х – 90-х рр. XX ст. 15
- Жидков Сергій.** «Елітизація» України в історіософській спадщині В. Липинського 16
- Калуцький Сергій.** Листи гетьмана Б. Хмельницького як складова джерельної бази історичних праць В. Липинського 17
- Крамаренко Оксана.** Вплив миротворчих сил щодо вирішення конфлікту на Балканах 1990-х років: історіографічний аналіз 18
- Лобенко Сергей.** А. В. Гуров (1843–1921) – профессор Харьковского университета: материалы к биографии 20
- Островська Антоніна.** Рід Маркевичів у науковому та культурному житті підросійської України 21

ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

- Бублик Оксана.** Матеріали фонду Ф–71 «Харківський земельний банк» як джерело з вивчення майнової власності у Маріуполі 24

- Гела Оксана.** Журнал «Перець» як джерело з вивчення антирелігійної пропаганди в УРСР у 1953–1964 рр. 25
- Гнатченко Ганна.** Особовий архівний фонд О. В. Ветухова в Музеї історії ХНУ імені В. Н. Каразіна як джерело до біографії професора 26
- Гулюк Євген.** Нетрадиційні виражальні форми базових категорій християнського канону (на основі твору «Казанне руське») 27
- Дидык Мария.** Функции юмора в студенческой, субкультуре (на материалах Императорского Харьковского университета) 28
- Ежков Никита.** Дуальное законодательство в Российской империи в XVII – XVIII вв. 29
- Каплієнко Владислав.** Образ і проект банкноти 1000 карбованців гетьмана П. Скоропадського в 1918 році 30
- Кириченко Максим.** «Повесть временных лет» как источник по истории северян 31
- Кучеренко Маргарита.** Образ сектантства в журнале «Антирелигиозник» (первая половина 1930-х гг.) 32
- Рачков Євген.** Дослідження університетських символів та емблем за допомогою технології баз даних (на матеріалах класичних університетів України) 33
- Финартив Анастасия.** Особенности визуальных источников и методы работы с ними 34
- Янкул Алексей.** Переписка Петра I и патриарха Адриана во время Азовских походов 1695–1696 гг. как источник по изучению церковно-государственных отношений конца XVII в. 35

ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ

- Бар'ян Оксана.** До питання про чесноти громадянина у Давніх Афінах класичного періоду 38
- Гуменний Віктор.** Templum Martis Ultoris та формування образу східної політики Риму в епоху Августа 39
- Деревянченко Виталий.** Образ Юлія Цезаря в поезії Валерія Брюсова 40
- Заїковський Сергій.** Римські ветерани в соціальній структурі провінції Дакія за даними епіграфічного матеріалу 41
- Коновалова Татьяна.** Традиция происхождения культа Афродиты и пути его проникновения в Северное Причерноморье 42

Копанишин Андрей. Эпир в межгосударственных отношениях во второй половине V – III ст. до н. э.	43
Лопатина Марина. Языческие праздники в Газе IV – VI вв. в процессе культурного континуитета	44
Машкина Анастасия. Эволюция мусических состязаний на Пифийских играх	46
Походнякова Алёна. Труды Иосифа Флавия как исторический источник по истории Nabatei	47
Руденко Олексій. Зміни у сприйнятті магістрата як сакрально недоторкованої особи в римському суспільстві періоду громадянських війн кінця II – середини I ст. до Р. Х.	48
Сметана Віталій. Відносини імператора Майоріана та полководця Ріцимера	49
 ИСТОРИЯ СЕРЕДНІХ ВІКІВ	
Бадло Алёна. Византийская интеллектуальная среда и внешнеполитические представления Мануила II Палеолога	52
Емельянова Наталья. Внешняя политика Валахии в XIV – XVI вв.	53
Ковальчук Марія. Кочове населення Османської імперії XVI ст. та його місце в соціально-економічній системі	54
Пецко Анастасія. Візантійський костюм Криму другої половини X – першої половини XII ст.	55
Руднева Марія. Особенности хозяйства Александрии Египетской в ранневизантийский период	56
Синица Марина. Проблема эллинизации римских древностей в работах ранневизантийского писателя Иоанна Лида	57
Сыровацкий Павел. К вопросу о борьбе со страхами в византийском обществе IV – IX вв.	58
Тимошевський Роман. Творчість Джеффри Чосера у контексті формування англійської національної ідентичності	59
Трофімов Валерій. Візантія у дзеркалі інтерпретацій	60
Трохіна Уляна. Русько-половецькі відносини наприкінці XII – першій третині XIII ст.	61
Ярова Валерія. Шлюбні відносини у Візантії (друга половина IV – VIII ст.)	63

НОВА ТА НОВІТНЯ ІСТОРІЯ КРАЇН АЗІЇ ТА АФРИКИ

- Андреев Тимур.** Общество «Черного дракона» на политическом пространстве Японии в конце XIX – начале XX вв. 66
- Махонин Александр.** Формирование муниципальных служб иностранных селтльментов в Китае (40–60-е годы XIX в.) 67
- Михалевская Екатерина.** Англо-японское соперничество в Китае в годы Первой мировой войны 68
- Могаричев Константин.** К вопросу о причинах «популярности» «Исламского государства» у исламистов 69
- Поліщук Олександр.** Олександр Пелікан і його «Нариси Японії» 70
- Уллах Павел.** Американский фактор в индо-пакистанском противостоянии 1965 года 71

НОВА ТА НОВІТНЯ ІСТОРІЯ КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ ТА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

- Адаменко Анастасія, Цикало Катерина.** Від «міцних господарів» до «шпигунів»: еволюція статусу німців-колоністів в Російській імперії (1914–1917 рр.) 74
- Белусов Юрий.** Политическая борьба и преодоление экономического кризиса в Болгарии после краха социалистического режима (1990–2001 гг.) 75
- Водолазська Ганна.** Роль М. Дринова у становленні та розвитку Болгарського наукового товариства 77
- Гришель Алексей.** Деятельность ультраправой организации «Французское возрождение» 78
- Зинченко Николай.** «Нация Ислама»: предпосылки возникновения радикальной организации 80
- Капралова Анастасия.** Общественное мнение и милитантское направление суфражизма в США и Великобритании в кон. XIX – нач. XX в. 81
- Капранова Ольга.** Развитие идей американского консерватизма в 1930–1960-е гг.: истоки и платформа интеллектуального движения 82
- Ковальов Денис.** Шведоманство як культурна і політична опозиція 83
- Крютченко Мария.** Затянувшаяся «перезагрузка»: Либеральная «цанковисткая» партия Болгарии в 1894–1899 гг. 84
- Пацера Дмитрий.** Стокгольмский синдром: влияние мигрантского вопроса на модель социально-экономического развития Швеции 86

Радченко Ірина. Ставлення представників головного офісу Джойнту (Нью-Йорк) до Голокосту в Європі	88
Родина Катерина. Рост турецької діаспори в Німеччині і проблеми її інтеграції	89
Сидун Ірина. Оцінка особливостей політичного устрою США періодичною пресою південного регіону Російської імперії другої половини XIX ст.	90
Старовойтов Никита. Меморандум Сербської академії наук і мистецтв 1986 г. як символ краху ідей югославізма	91
Ткаченко Вадим. Генеза концепції мультикультуралізму в Канаді в 1960-ті рр.	92
Штейнберг Аліна. Під жорстким контролем партії: розвиток туристичної індустрії в нацистській Німеччині	93
ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	
Аулова Наталія. Французька модна одяг як елемент образу ворога в німецькій пропаганді (1914–1918 гг.)	96
Билык Валерія. «Кавказська гра» Російської Федерації в XXI столітті	97
Бобир Оксана. Радянсько-англійський договір 1942 р.	98
Василишин Степан. Політичне співробітництво України та Республіки Білорусь на рівні глав держав (1994–2004 рр.)	101
Герасимов Кирило. Роль ООН в урегулюванні сербсько-хорватського конфлікту (1991–1995 рр.)	102
Іваненко Віктор. З. Бжезінський та його роль у формуванні зовнішньополітичного курсу адміністрації Дж. Картера	103
Казаков Геннадій. Вступ США у війну проти Німеччини 1917 року: позиція Т. Рузвельта та У. Тафта	104
Каштанов Кирилл. Советсько-китайські відносини на Близькому Сході: від співробітництва до протистояння (1955–1967 гг.)	105
Кожушко Аліна. Реформа ООН: реалізація концепції «світового уряду»	107
Кулік Олександр. Проект радянсько-американських авіаційних операцій «Френтік» у контексті політичних відносин США та СРСР під час Другої світової війни	108
Лубенець Єлизавета. Міжнародний робітничий спортивний рух на початку 1920-х років	109

- Минкина Екатерина.** Фолклендский вопрос в британо-американских отношениях 1982 г. 110
- Павленко Світлана.** Матеріально-фінансове забезпечення російських консулів у Японії у період стабілізації міждержавних відносин (1905–1917 рр.) 111
- Тетерев Иван.** Становление федерации в Австралии 112
- Штогрин Іван.** Репрезентація інтересів Української Народної Республіки при Святому Престолі в період лютий – липень 1919 р.: політико-дипломатичний аспект 113
- ІСТОРІЯ УКРАЇНИ (З ДАВНІХ ЧАСІВ ДО ПОЧ. ХХ СТ.)**
- Безуглий Олександр.** «Кодекс піратів» та закони запорізьких козаків XVII ст. Компаративний погляд 116
- Бліндер Степан.** Освітня колонія versus університет: характер кадрової взаємодії Замойської академії із Олицьким колегіумом (середина XVII ст.) 117
- Гуменяк Андрій.** Шкільництво домініканського ордену в Галичині в освітній політиці уряду Австро-Угорської монархії 118
- Коробчук Анна.** Продолжительность рабочего дня и заработная плата как физиологический фактор «народного бунта» в Российской империи кон. XIX – нач. XX века (по статистическим данным Харьковской и Киевской губерний) 119
- Куцик Руслан.** Класифікація нормативно-правової бази інформаційної політики Російської імперії щодо українських губерній Південно-Західного краю у 1914–1917 рр. 120
- Ластовець Наталія.** Повсякденність представників українських дипломатичних місій початку ХХ століття 121
- Мороз Анна, Текосва Світлана.** Роль жінки в культурній історії козацької доби 122
- Паславська Наталія.** Соціально-побутовий вимір життя львівських ремісників у XVI ст. (на прикладі кравецьких родин) 125
- Рак Юлана, Казаков Геннадій.** Морехідні класи міста Бердянська (у другій половині XIX – початку ХХ ст.) 126
- Rudnik Denis.** Problem der Entstehung von Frau des Fürstens Roman Mstislawitsch Anna 127
- Сапронов Андрій.** До проблеми розгляду феномену злочинності (на прикладі Гетьманщини XVIII ст.) 128

Сухомлин Олександр. Повсякденні взаємини населення Війська Запорозького Низового з російськими військовими доби Нової Січі: проблеми та перспективи дослідження 129

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Гуцал Денис. Особливості агітаційно-інформаційної діяльності Директорії УНР серед сільського населення (на прикладі Летичівського, Літинського та Вінницького повітів у серпні-жовтні 1919 р.) 132

Коваленко Олег. Відображення збройної боротьби ОУН-УПА в фольклорі та художній літературі (1940–1960 рр.) 133

Купчик Олег. Історичні місця «радянської дипломатії» 1919–1923 рр. в Україні 134

Купчик Яна. Діяльність Київської міської думи у сфері охорони пам'яток історії, культури та архітектури (1917–1919 рр.) 135

Леонівич Юлія. Сім'я як осередок радянського суспільства: політика регулювання сімейно-шлюбних відносин (1920–1930 рр.) 136

Матулкін Богдан. Видовище як чинник розвитку українського спорту в Галичині (кінець XIX століття – 1939 рік) 137

Немченко Віктор. Розкол у середовищі селянства як передумова більшовицької «радянзації» українського села в роки політики «воєнного комунізму» (на матеріалах Харківської губернії) 138

Новак Олександр. Становлення та розвиток професійного середовища пам'яткоохоронців Радянської України (1920-ті – 1930-ті роки) 139

Прийдун Степан. Становлення та розвиток політико-дипломатичних відносин України та НАТО: 1992–1994 рр. 141

ІСТОРІЯ ХАРКОВА: ФОРМУВАННЯ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ

Боженко Анастасія. «Там обыватели боятся трамвая, конки как огня»: вплив міського транспорту на повсякденний простір харків'ян на початку ХХ ст. 144

Варавина Валерия. Украинский архитектурный модерн в г. Харьков 145

Дудка Андрій. Творчий шлях архітектора О. В. Лінецького (1884–1953 рр.) 146

Зайцев Сергій. «Новий цирк» як явище колективного дозвілля в соціокультурному просторі Харкова в 1950–1980-х роках 147

- Коніва Юлія.** Дорожні комунікації на теренах Слобідської України у XVIII ст.: картографічні джерела дослідження 148
- Чумак Тетяна.** Життя та творчість О. І. Ржепишевського 149

ІСТОРІЯ ХАРКІВЩИНИ

- Колотушкин Александр.** Эпизоотия 1745 г. на территории Белгородской губернии 152
- Кочура Любов.** Леопольд Кеніг: сторінки біографії підприємця і мецената 153
- Маканова Альона.** Умови праці й побуту в Німеччині часів Другої Світової війни за свідченнями остарбайтерів – мешканців Нової Водолаги 154
- Михайлов Александр.** Общественность Харьковской губернии и Восточный кризис 1875–1878 г. 155
- Нестеренко Максим.** Викладання всесвітньої та російської історії в Харківській духовній семінарії (1817–1917 рр.) 156
- Пугин Михаил.** Харьков в качестве столицы военной области ВСЮР (1919 г.) 157
- Селегеев Сильвестр.** О создании народных библиотек-читален в г. Харьков (конец XIX – начало XX вв.) 158
- Сысоева Маргарита.** И. И. Мечников и Харьков 159
- Тарабан Вікторія.** Епістолярна спадщина Другої світової війни (на матеріалах Харківщини) 160
- Ховтура Анастасія.** Харківська «індустрія краси» (сер. XIX – поч. XX ст.) 162

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ

- Бондаренко Ганна.** Проблеми та шляхи реформування середньої духовної освіти в церковній періодиці Харківської єпархії (1862–1917 рр.) 165
- Борозняк Ксенія.** Национально-романтический модерн в архитектуре Украины: этапы конструирования образа 166
- Буланий Микола.** Особливості збройних наїздів духовенства середини XVI ст. в українських землях Великого Князівства Литовського 167
- Ермоленко Антонина.** Флоральные мотивы в архитектуре стиля модерн города Харькова 168

- Звягинцева Марина.** Церковно-приходская жизнь начала XX в. в восприятии сельских священников (по материалам «Воронежских епархиальных ведомостей») 169
- Korniienko Olha.** The Creation of the Image of the Soviet Mod and the Formation of the Values of Consumer Society in the Ukrainian SSR (based on Perets' Magazine, 1964–1991) 171
- Нижнікова Світлана.** Дозвілля вихованок єпархіальних жіночих училищ України (друга половина XIX – початок XX ст.) 172
- Рыбалко Анастасия.** Отношения «преподаватель-студент» в системе академической культуры (на материале Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина) 173
- Седых Сергей.** «Наставление о воспитании великих князей Александра и Константина Павловичей» Екатерины II: новации и традиции в подготовке наследников престола 174
- Сєркова Ірина.** Формування інтелектуальної мережі молодого П. Куліша 175
- Сорокіна Ксенія.** Одеський період біографії професора Івана Сокальського 176

ВОЄННА ІСТОРІЯ

- Крамской Владимир.** Походы Д. Вишневецкого в окрестности Азова как фактор консолидации запорожского и донского казачества 179
- Кучеренко Владислав.** Військово-політична програма польського уряду в еміграції (1939–1940 рр.) 180
- Мартыненко Владимир.** К вопросу о роли украинской вспомогательной полиции в антипартизанской борьбе во время оккупации (по материалам Сумской области) 181
- Мирошников Андрей.** Армия эпохи Петра I как инструмент реформ в руках государства 182
- Ожиганов Дмитрий.** Транспортно-установочное оборудование советских баллистических ракет (по материалам ЦГНТА Украины) 183
- Олексин Тарас.** Еволюція американської системи ПРО у 1989–1993 рр. 184
- Попович Вадим.** Психологія жорстокості солдатів за матеріалами Другої світової війни 185
- Федяй Юрий.** Потенциал и перспективы Русской освободительной армии (РОА) в 1944–1945 гг. 187
- Чернышов Евгений.** Скифо-персидская война 187
- Вищі навчальні заклади та інші установи, студенти, аспіранти та співробітники яких беруть участь у конференції** 189

показаться на первый взгляд. Почему же даже у первых лиц государства возникают непреодолимые преграды в решении этого вопроса?

Одно дело, когда о 8-ми часовом рабочем дне на митинге кричит какой-то политик-популист, а совершенно иное – выдающийся физиолог с мировым именем. Однако в научных кругах не нашлось оппонентов и даже критики его выводам. Вся научная и политическая элита того времени работает над этим вопросом, во многих странах экспериментальным путем, через постепенное снижение рабочего времени, доводя его до обособленной физиологической нормы – 8 часов. Статистика по данной тематике четко показывает снижение рабочего времени в Северной Америке, Великобритании, Австралии и осознание необходимости этого процесса в этих странах. Следует отметить, что заработная плата оставалась неизменной, а производительность труда начала расти.

К сожалению, в Российской империи только ученые были в авангарде этого процесса, причем их научные разработки использовал весь мир и возникшие при поддержке извне так называемые «партии нового типа». Политики же, за редким исключением, оставались глухими к надеждам простого рабочего народа. Скорее всего, их отношение связано с тесными экономическими отношениями с фабрикантами и заводчиками, которые в трудные моменты истории выбрали путь развития капитализма в России за счет усиления эксплуатации рабочих, неоправданного увеличения сроков службы оборудования, что вело к увеличению производственного травматизма.

Вера российских капиталистов в государственный карательный аппарат (полиция, жандармерия) в конечном итоге привела их к гибели. В своей человеческой сущности новоявленные капиталисты 90-х гг. XIX в. сами были детьми помещиков, а значит в их памяти еще свежи воспоминания о рабском отношении к крепостному человеку, которого можно продать, обменять или подвергнуть физическому наказанию. Это отношение к рабочему можно обнаружить в отдельных строках статистических данных, когда люди были вынуждены трудиться от рассвета до заката от 12 до 15 часов. Понятие месячной заработной платы в статистических данных, следует считать относительным, не отражающим реальной картины социально-экономического положения рабочих. Становится непонятно за какое количество рабочих часов она получена. К сожалению, устаревшая модель оплаты труда действует до сих в современном мире. Каждое рабочее место должно оцениваться по часовой заработной платой, тогда все станет на свои места. Государство должно установить минимальную оплату труда за один рабочий час, а не за месяц, как это было полтора века назад и остаётся в настоящее время.

**Класифікація нормативно-правової бази інформаційної політики
Російської імперії щодо українських губерній
Південно-Західного краю у 1914–1917 рр.**

Куцик Руслан

Київський університет імені Бориса Грінченка kutsykr@gmail.com

Останні події в Україні засвідчили, що важливу роль в суспільно-політичних та військових конфліктах посідає інформаційний чинник. Вперше на загальнодержавному рівні використання інформації з метою її впливу на формування суспільної думки та реалізації власних геополітичних інтересів відбулося в період Першої світової війни. Кожна сторона світового конфлікту розуміла, що самі військові дії не є запорукою перемоги, потрібно було ще й відповідне інформаційно-психологічне забезпечення. Саме тому урядом Російської імперії було розроблено спеціальну нормативно-правову базу, яка мала забезпечити створення відповідного інформаційного простору.

Проблемі інформаційних процесів на території України в період Першої світової війни присвячені наукові доробки науковців Л. Питльованої, С. Сегеди, О. Куцької,

О. Кірієнка. Варто відзначити, що питання класифікації нормативно-правової бази інформаційної політики Російської імперії щодо українських губерній Південно-Західного краю у 1914–1917 рр. не розглядалось раніше. Тому нами вперше подається огляд цієї проблеми, що визначає наукову новизну дослідження.

Спираючись на джерельну базу та відповідно до ієрархії й повноважень владних структур ми класифікували нормативно-правові документи наступним чином:

- документи найвищої дії: маніфести та укази імператора, накази Ради міністрів;
- документи вищої дії: накази та розпорядження міністра внутрішніх справ, міністра народної освіти, Головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту та ін.;
- документи нижчої дії: циркуляри, розпорядження й постанови Штабу Київського військового округу та місцевих губернаторів тощо.

Слід зауважити, що в умовах Першої світової війни значні повноваження мали саме військові структури, а тому видані ними документи, що стосувалися питань інформаційної політики, мали прерогативу над законними розпорядженнями цивільної влади.

Кожен нормативно-правовий акт містив певний напрям інформаційної політики, який потрібно було реалізувати на практиці. Виходячи з цього, нами було виділено наступні групи документів:

- 1) ті, які сприяли збереженню військової таємниці та забороняли розповсюдження свідчень, що стосувалися зовнішньої безпеки Росії, а саме інформації про армію, озброєння, інфраструктуру тощо;
- 2) ті, що були спрямовані на підтримку загальноімперської ідеології та розповсюдження вигідних міфів, ідей, формування потрібних поглядів тощо;
- 3) ті, які були орієнтовані на приховування правдивої інформації про події на фронті та становище в середині країни з метою збереження стабільної психологічної атмосфери в імперії та уникнення соціальних потрясень й невдоволення зі сторони населення;
- 4) ті, що регламентували та унеможливлювали розповсюдження інформації антиурядового, антиімперського та антиросійського характеру.

Таким чином, одним із важливих завдань Російської імперії в період Першої світової війни було створення відповідного інформаційного простору, який сприяв би реалізації поставлених стратегічних геополітичних цілей. Оскільки українські губернії Південно-Західного краю входили до театру воєнних дій, то проведення тут вдалої інформаційної політики було пріоритетним завданням імперської адміністрації. Для його реалізації на загальноімперському та місцевому рівні владними структурами було розроблено спеціальну нормативно-правову базу. З метою її систематизації та групування, нами було розроблено власну класифікацію, яка побудована на основі таких критеріїв: ієрархічності владних структур, сили дії документів та основних напрямів інформаційної політики. Подібна класифікація забезпечує краще розуміння основних принципів та закономірностей дії тогочасних нормативно-правових актів, а також дозволяє комплексно розглянути питання інформаційних процесів, що відбувалися на території України у період Першої світової війни.

Повсякденність представників українських дипломатичних місій початку XX століття

Ластовець Наталія

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна plo_17@mail.ru

Повсякденність як основа і, одночасно, головний елемент буття в останні десятиліття притягує все більше уваги дослідників. З розпадом СРСР дана тенденція стала характерною і для України. Надзвичайно важлива роль побутових умов, світоглядних уявлень людей підтверджується подіями сьогодення.